

Jean-Paul Didierlaurent

Novel·lista

‘El lector del tren de les 6.27 h’ va aparèixer en francès l’any passat enmig d’una estranya expectació. Vint-i-cinc editorials estrangeres havien comprat els drets del debut de Didierlaurent, que explica la vida d’un home que es dedica a trinxar llibres



CÈLIA ATSET

“Sense les trituradores, el sector editorial s’enfonsaria”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

La premissa d’*El lector del tren de les 6.27 h*, de Jean-Paul Didierlaurent (els Vosges, 1962), és prou enginyosa per haver cridat l’atenció d’editors d’arreu abans i tot que el llibre fos posat en circulació la primavera passada a França. La reacció en cadena va començar amb la compra dels drets per part de Planeta, que l’ha publicat en català a Columna i en castellà a Seix Barral. El Guylain Vignoles, un home que capitaneja una trituradora de paper i que cada nit, abans de tornar a casa, salva alguns fulls de la temible màquina, és l’antiheroi marginal convertit en heroi, d’una manera semblant al que els lectors trobaven en un altre gran èxit recent *made in France* per a tots els públics, *La llista dels meus desitjos*, de Grégoire Delacourt.

Va escollir batejar el personatge de la seva primera novel·la amb un punt de crueltat. Guylain Vignoles es pot convertir, transposant no-

més una síl·laba, en Vilain Guignol, “vil guinyol”. Per què?

Volia un personatge que arrossegés un handicap evident, i no volia que fos físic. El joc de paraules que tothom fa amb el seu nom i cognom el converteix en un home que necessita viure apartat dels altres perquè sàpiguen com menys coses d’ell millor.

¿Feia molt de temps que el personatge li ballava pel cap?

Una dècada, més o menys. Em vaig presentar a un premi literari en què s’havia d’escriure un relat que tingués a veure amb llibres, i se’m va acudir d’inventar un home d’entre 55 i 60 anys que viu pertorbat físicament i psíquicament per la trituradora que fa servir cada dia. L’enorme màquina es dedica a convertir milers i milers de llibres en pasta de paper. Quan va passar un temps em va semblar que aquest home que es revoltava havia de ser

“LA NOVEL·LA ÉS UN HOMENATGE A LES PARAULES. ÉS EL MILLOR MATERIAL PER TREBALLAR”

més jove, i li vaig anar buscant una identitat grisa i un pèl truculent.

Però en Guylain és més aviat el prototip d’antiheroi, no l’imagino fent res de dolent.

Ell té la sensació que treballant a la fàbrica i destruint tots aquells llibres comet un crim que ha d’expiar d’alguna manera. Llavors, els fragments que de nit salva els deixa assecar a casa seva i l’endemà els llegeix en veu alta al tren de les 6.27 h que el porta fins al polígon on hi ha la fàbrica. Per a en Guylain, la lectura en veu alta no és cap regal cap als altres, sinó una teràpia per curar-se.

L’home que ocupava el càrrec abans del Guylain acaba malament: perd totes dues cames per culpa de la màquina.

El Giuseppe bevia per superar el tràngol de destruir la literatura amb aquella màquina terrible, que jo descriu com si fos un monstre que

realment estigués viu. El Guylain accepta ser invisible durant totes les hores del dia menys quan recita.

S’enamora d’una dona que neteja lavabos en un centre comercial i que escriu les seves experiències en una sèrie de documents. Ell els troba en un llapis USB. Què ens en pot dir, de la Julie?

Oh, la Julie és una gran persona: és capaç de suportar els altres sense queixar-se en cap altre lloc que als seus documents de Word. La millor descripció que se m’acut per a ella és que l’hàbit no fa el monjo. En una època com la d’ara, sovint ens deixem guiar massa per les aparences i no ens fixem en la riquesa interior de persones com la Julie i el Guylain.

¿Hem de llegir *El lector del tren de les 6.27 h* com un homenatge a la literatura o com una comèdia amable sobre la seva inutilitat?

Quan vaig començar a escriure sobre la màquina, no sabia si triturar llibres era bo o dolent. Ara penso que és un mal necessari en el model de societat industrial en què vivim. Què en fem, dels llibres que no venem? Sense les trituradores, el sector editorial s’enfonsaria. Els llibres que no es venen acaben en magatzems, i el lloguer dels espais és car. A la llarga, les empreses s’han d’anar desfent dels títols que no venen.

¿I no pensava, mentre escrivia, que el seu llibre algun dia podria acabar convertit en pasta de paper per imprimir altres llibres?

No exactament [riu]. El que jo creia, i ho dic sincerament, és que cap editor voldria editar una novel·la sobre una trituradora de llibres.

A més, i reprenent una idea anterior, crec que *El lector del tren de les 6.27 h* no dona una imatge gaire optimista del món del llibre.

La novel·la és un homenatge a les paraules. És el millor material per treballar, és el que ens constitueix, i a sobre és un mitjà d’expressió econòmic.

D’això se’n va adonar fa gairebé dues dècades, quan va començar a presentar-se a concursos literaris. Escric des de fa molts anys, però no m’atrevia a ensenyar-ho a ningú, fins que quan vaig fer 35 anys em vaig armar de valor i vaig enviar un relat a un concurs. Abans de publicar *El lector del tren de les 6.27 h* he passat 15 anys presentant-me a petits premis. Al setembre sortirà el meu primer recull de narracions, *Macadam*, a Au Diable Vauvert, la petita editorial que va apostar per la novel·la. N’he venut 60.000 exemplars. Tots han aconseguit escapar de la trituradora!◆◆